Accountantsverslag 2021
Gemeente Leudal

Belangrijkste boodschappen

Oordeel bij de jaarrekening

Ontwikkelingen voor uw organisatie

Bijlagen

Aan de raad van Gemeente Leudal
Leudalplein 1
6093 HE Heythuysen

20 juni 2022

Referentie: A00390/EK/hv

Geachte leden van de raad,

Met genoegen presenteren wij u ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2021 van Gemeente Leudal. Onze controle is uitgevoerd conform onze opdrachtbevestiging van 5 oktober 2021 met kenmerk A00390/001/EK/ED/hvl. Dit verslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van Gemeente Leudal.

De conceptversies van dit verslag hebben wij besproken met de ambtelijke organisatie. Bovendien hebben wij dit accountantsverslag d.d. 22 juni 2022 toegelicht aan de commissie Bestuur en Middelen.

Ons accountantsverslag bestaat uit drie onderdelen. Allereerst rapporteren wij over de belangrijkste waarnemingen en overwegingen naar aanleiding van onze controle en uw jaarrekening, waaronder ons oordeel ten aanzien van de rechtmatigheidscontrole, de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage. In dit accountantsverslag geven wij ook onze visie over de kwaliteit van uw interne beheersing. Hierbij rapporteren wij over de opvolging van onze aanbevelingen uit eerdere rapportages. Bovendien rapporteren wij over de uitkomsten van onze IT-audit.

Als laatste brengen wij de belangrijkste ontwikkelingen voor uw organisatie in kaart.

Wij danken u voor het vertrouwen dat u het afgelopen jaar in ons als uw externe accountant heeft gesteld. Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de medewerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden.

Mocht u in de tussentijd nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Hoogachtend,
Q-Concepts Accountancy B.V.

Drs. E.E.T.M. Kalnenek RA

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze belangrijkste boodschappen

1. **Wij zullen een goedkeurende controleverklaring verstrekken**
   De jaarrekeningcontrole is nagenoeg afgerond. Op basis van de nu voorhanden zijnde controle-informatie, zijn wij voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2021 op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid.
2. **De schattingen in de jaarrekening zijn aanvaardbaar**
3. **U houdt grip op de verantwoording in het kader van het Sociaal Domein**
   Bestedingen Jeugd, WMO en de PGB's zijn rechtmatig verantwoord in de jaarrekening. Wij hebben slechts enkele beperkte onzekerheden ten aanzien van de feitelijke levering van zorg geconstateerd. Deze onzekerheden worden deels gecompenseerd door aanvullende werkzaamheden. De resterende onzekerheden hebben geen impact op ons oordeel.
4. **De risico's binnen de grondexploitaties nemen af**
   Voor een overzicht van de belangrijkste mutaties binnen de grondexploitaties wordt verwezen naar pagina 9 van dit accountantsverslag. De resultaatverwachting is afgenomen ten opzichte van vorig jaar. De verwachte risico's naar de toekomst zijn afgenomen. De reden hiervoor ligt in het feit dat enkele risico's in 2021 binnen de grondexploitaties zijn geëffectueerd. De reserve grondexploitaties is in lijn gebracht met de gekwantificeerde risico's binnen het grondbedrijf.
5. **Er is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen in de jaarrekening. Ook de gecorrigeerde verschillen zijn beperkt.**
6. **Begrotingsrechtmatigheid is toereikend toegelicht in de jaarrekening**
7. **Wij hebben geen bevindingen te melden naar aanleiding van de controle van de Europese aanbestedingen**
8. **De financiële positie is op hetzelfde niveau gebleven**
   Uit een analyse van de financiële positie van de gemeente blijkt dat de genormaliseerde financiële positie gelijk is gebleven ten opzichte van voorgaand jaar. In vergelijking met gemeenten in provincie Limburg en gemeenten van vergelijkbare omvang, is de financiële positie gezond te noemen. Hierbij dient Gemeente Leudal steeds aandacht te houden voor de van toepassing zijnde risico's, met name binnen de grondexploitaties en het Sociaal Domein.
9. **Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage in de jaarrekening. De WNT-verantwoording is juist en volledig verantwoord in de jaarrekening.**
10. **Onze rapportages in voorgaande jaren hebben geleid tot concrete acties**
    In voorgaande rapportages (managementletter en accountantsverslag) hebben wij bevindingen en aanbevelingen aan u gerapporteerd. Deze bevindingen en aanbevelingen worden door u samengevat in een voortgangsrapportage, welke ieder kwartaal besproken wordt binnen het managementteam. Hierdoor houdt u als organisatie grip op de aanbevelingen van de accountant. We constateren dat van de 10 openstaande aanbevelingen er 6 zijn opgevolgd ten tijde van de jaareindecontrole. Met de overige aanbevelingen bent u gestart met de opvolging ervan.
11. **U beschikt over een interne frauderisicoanalyse**
    Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd. Hieruit volgen geen bijzonderheden, die aan u gemeld zouden moeten worden.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico's)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2021 – er is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen

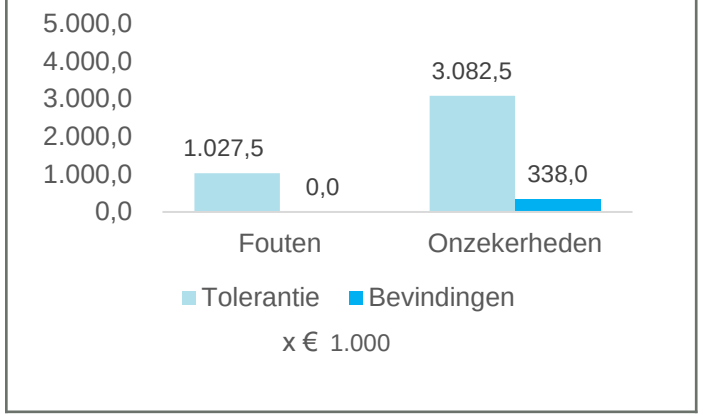
De controle van de jaarrekening 2021 van Gemeente Leudal is nagenoeg afgerond. De reikwijdte van onze controle is ongewijzigd ten opzichte van onze managementletter 2021.

Op basis van de huidig verkregen controle-informatie zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2021 op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Deze controleverklaring is gedateerd op de dag dat de jaarrekening is goedgekeurd door de gemeenteraad.

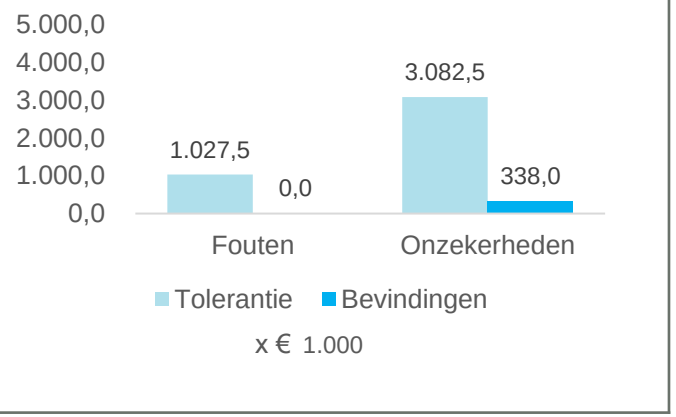
Voor een overzicht van de gehanteerde materialiteit en de geconstateerde fouten en onzekerheden tijdens onze controle, verwijzen wij naar onderstaande tabellen.

Hieruit blijkt dat er naar aanleiding van onze controle geen sprake is van rechtmatigheidsfouten, maar wel van enkele rechtmatigheidsonzekerheden ter hoogte van € 338.000. Deze onzekerheden hebben betrekking op het niet voldoende kunnen vaststellen dat beschikte zorg feitelijk geleverd is. Hiervan heeft € 152.000 betrekking op de WMO en € 186.000 op Jeugd-bestedingen. De onzekerheden met betrekking tot rechtmatigheid betreffen eveneens onzekerheden ten aanzien van getrouwheid.

Getrouwheid	
Oordeel:	goedkeurend

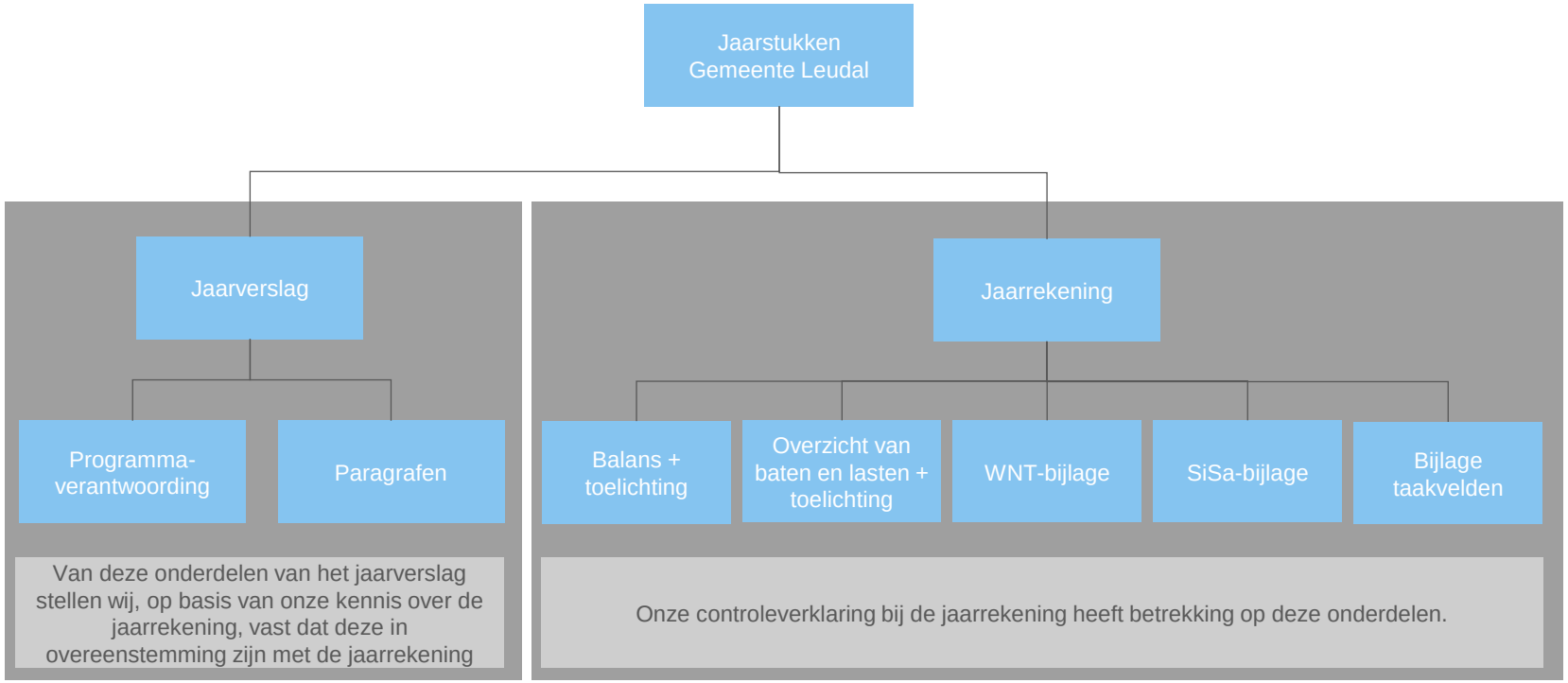
Rechtmatigheid	
Oordeel:	goedkeurend

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico's)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Reikwijdte van onze controle

De reikwijdte van de controle is zo ontworpen dat er voldoende controle-informatie wordt verkregen met betrekking tot uw jaarrekening, ter ondersteuning van een kwalitatieve controle. In de managementletter hebben wij onze reikwijdte en controleaanpak reeds toegelicht. De definitieve reikwijdte van de controle is gelijk aan die in de managementletter. Onderstaand hebben wij nogmaals de samenvatting van de reikwijdte van onze controle opgenomen.

Onzekerheden binnen het Sociaal Domein hebben geen effect op ons oordeel

U heeft, net als over 2020, aandacht besteed aan de verantwoording van de bestedingen in het kader van het Sociaal Domein. De door u verrichte werkzaamheden in dit kader leiden ertoe dat wij beperkte fouten of onzekerheden rapporteren ten aanzien van de verantwoorde bestedingen binnen het Sociaal Domein. Hieronder hebben wij een opsomming van de werkzaamheden opgenomen en onze conclusies daarbij.

Geen fouten, beperkte onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de bestedingen in het kader van de WMO

De controlemix ten aanzien van de WMO-bestedingen bestonden uit procesgerichte en gegevensgerichte werkzaamheden, te weten:

- Interne controlewerkzaamheden op clientdossiers ter bepaling van het recht op zorg, de juistheid van de kosten alsmede het aspect feitelijke levering van zorg;
- Aansluiting verantwoorde WMO-bestedingen in financiële administratie met de subadministratie;
- Aansluiting tussen de financiële administratie en de productieverantwoordingen / controleverklaringen van individuele WMO zorgaanbieders Begeleiding en Hulp bij het Huishouden. Deze werkzaamheden leveren een onzekerheid op van afgerond € 152.000. Dit betreffen bestedingen bij zorgaanbieders waar geen controleverklaring bij de productieverantwoording was bijgevoegd. Dit betroffen allen aanbieders met een totale 'productie' lager dan € 125.000, waarvoor geen controleverklaring bij de productieverantwoording vereist is. Deze onzekerheid nemen wij mee in onze foutenevaluatie.

Eveneens geen fouten en beperkte onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de Jeugd-bestedingen

Onze werkzaamheden met betrekking tot de verantwoorde Jeugd-bestedingen bestonden louter uit gegevensgerichte werkzaamheden, te weten:

- Aansluiting verantwoorde Jeugd-bestedingen in financiële administratie met subadministratie;
- Review van de werkzaamheden van Deloitte m.b.t. de Jeugd-verantwoording Midden-Limburg. Deze werkzaamheden zijn gebaseerd op het Controleprotocol centrumregeling Jeugdzorg Midden-Limburg en onze controle-instructies die wij in dit kader aan Deloitte hebben verstuurd;
- Aansluiting maken tussen de financiële administratie en productieverantwoordingen, voorzien van controleverklaringen dan wel bestuursverklaringen van individuele Jeugdzorgaanbieders. Deze werkzaamheden leiden tot een onzekerheid van afgerond € 310.000. Dit laatste betreffen bestedingen bij zorgaanbieders waar geen controleverklaring bij de productieverantwoording was ontvangen dan wel een bestuursverklaring was ontvangen. Conform de voor dit doel opgestelde notitie van de SDO heeft gemeente Leudal aanvullende werkzaamheden verricht ten aanzien van de prestatielevering van die bestedingen, waar het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) de verwijzer is. Uit deze werkzaamheden komen geen bijzonderheden naar voren. Wij hebben het recht op zorg alsmede de feitelijke levering van zorg, waarbij het CJG de verwijzer is, in voldoende mate kunnen vaststellen. Met deze werkzaamheden is de onzekerheid teruggebracht tot € 186.000. Ten aanzien van de bestedingen, waarbij het CJG niet de verwijzer was, zijn door Gemeente Leudal geen aanvullende werkzaamheden verricht. Het genoemde bedrag nemen wij mee in onze analyse van fouten en onzekerheden. Gezien de omvang zal dit niet leiden tot een aanpassing in onze verklaring.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico's)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onzekerheden binnen het Sociaal Domein hebben geen effect op ons oordeel

Geen fouten en onzekerheden meer ten aanzien van de verantwoorde PGB lasten

Wij hebben kennis genomen van de verantwoordingen van de SVB inzake de zogenaamde "Trekkingsrechten PGB" (WMO en Jeugdwet). Hierin doet de SVB een uitspraak over de bevindingen van de auditdienst van de SVB ten aanzien van de fouten in de verrichte controles rondom de PGB's. Door de SVB zijn slechts beperkte fouten geconstateerd. Net als in 2020 is gebleken dat gemeenten en hun accountants kunnen steunen op deze verantwoordingen van de SVB. Hierbij bevelen wij wel aan om, conform de SDO-notitie hieromtrent, als gemeente aanvullende werkzaamheden te verrichten ten aanzien van de prestatielevering van de verantwoorde PGB-bestedingen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico's)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Schattingen sociaal domein zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het college belangrijke schattingen aangaande de verslaggeving toe te passen en toe te lichten. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2021 beoordeeld en hebben geconcludeerd dat deze zijn gebaseerd op consistente toepassing van uitgangspunten en aannames.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering ten aanzien van de schattingen binnen het Sociaal domein, waarbij de aanvaardbare bandbreedte, gebaseerd op materialiteitsoverwegingen er als volgt uit ziet:

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
Nog te betalen zorgkosten			●			De nog te betalen kosten zijn bepaald op basis van de opgaven (productieverantwoordingen met controleverklaringen dan wel bestuursverklaringen) van de zorgverleners en de afloop van de balanspositie in 2021. Het verschil tussen deze opgaven en de reeds in de administratie verantwoorde lasten zijn als kortlopende schuld verantwoord op de balans.
	controleverschil	*voorzichtig*	*evenwichtig*	*optimistisch*	*controleverschil*	

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico's)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

De resultaatverwachtingen binnen de grondexploitaties zijn gedaald - risico's naar de toekomst nemen af

De grafiek hiernaast toont de ontwikkeling binnen de grondexploitaties. De grondexploitaties van Gemeente Leudal zijn geactualiseerd op basis van gedegen interne analyses. Actualisatie van de grondexploitaties door de raad vindt gelijktijdig met vaststelling van de jaarrekening plaats.

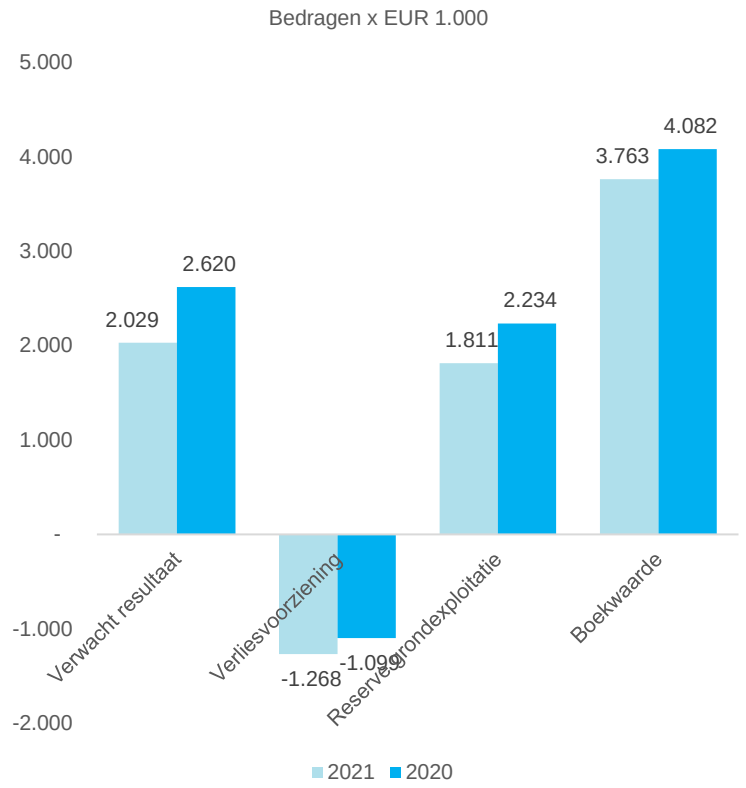
Uit de jaarrekening blijkt dat de totale boekwaarde daalt ten opzichte van 2020. Dit is het gevolg van het feit dat de in 2021 gerealiseerde opbrengsten (€ 579.000) de gerealiseerde projectkosten (slechts € 260.000) overstijgen. De grondverkopen zijn gerealiseerd binnen diverse projecten.

De verliesvoorziening stijgt

Zoals zichtbaar is in de grafiek hiernaast, stijgt de verliesvoorziening. Deze stijging is vrijwel geheel toe te schrijven aan het geprognosticeerde verlies binnen het project Bedrijventerrein Ittervoort 4. Het overgrote deel van de verliesvoorziening betreft eveneens een in het verleden gevormde verliesvoorziening (ad € 990.000) ten aanzien van dit project. Al deze verliezen zijn conform het reservebeleid van de gemeente gedekt uit de reserve grondexploitaties. In 2021 is ten aanzien van dit project een aanvullende voorziening ter hoogte van € 219.000 gevormd. Deze voorziening is ook in de balans gepresenteerd als voorziening, daar waar deze op de boekwaarde van het project in mindering gebracht had moeten worden.

De overige projecten laten een geprognosticeerd positief resultaat op einddatum zien. De totale resultaatverwachting is ten opzichte van ultimo 2020 gedaald van € 2.620.000 naar € 2.029.000 ultimo 2021. Dit is dus met name toe te schrijven aan het project Bedrijventerrein Ittervoort 4. Ten aanzien van de overige grondexploitaties is een beperkte resultaatschommeling te zien.

Tabel: financiële kerncijfers grondexploitaties 2021 vs. 2020

Belangrijkste boodschappen

Oordeel bij de jaarrekening

Oordeel

Jaarrekening

WNT

SiSa

Interne beheersing

Fraude(risico's)

Ontwikkelingen voor uw organisatie

Bijlagen

De reserve grondexploitaties is specifiek bepaald

De reserve grondexploitaties is ten opzichte van 2020 verlaagd. Deze reserve is ingesteld als weerstandsvermogen voor de grondexploitaties. Per project worden de risico's periodiek geïnventariseerd en gekwantificeerd op basis van de verwachte kans maal de impact van de geïnventariseerde risico's. De totale risico's over alle exploitaties per 31-12-2021 wordt becijferd op € 2.031.000. De belangrijkste risico's hebben betrekking op de kostendekkendheid van de meest omvangrijke grondexploitaties. Zoals uit de voorgaande pagina bleek, zien deze met name toe op het project Bedrijventerrein Ittervoort 4.

De reserve grondexploitaties is hiermee in lijn gebracht. De daling van de reserve grondexploitaties ten opzichte van 2020 geeft aan dat de risico's op termijn zijn gedaald. Enkele ultimo 2020 becijferde risico's zijn in 2021 geeffectueerd binnen de grondexploitaties.

Schattingen binnen het fysiek domein zijn evenwichtig

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In onderstaande tabel zijn onze bevindingen weergegeven.

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
	controleverschil	voorzichtig	evenwichtig	optimistisch	controleverschil	
Gehanteerde rekenrente			●			Het college rekent binnen de grondexploitaties met een toekomstige rekenrente, die is gebaseerd op de werkelijke gemiddelde rekenrente gebaseerd op de huidige leningenportefeuille. De gehanteerde rekenrente ad 2% ligt iets lager dan het berekende gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille. Een hogere rekenrente leidt niet tot een andere waardering van de grondexploitaties.
Kostenstijging				●		De gehanteerde kostenstijging bedraagt 2%. Gezien de recente prijsstijgingen in de markt achten wij dit percentage optimistisch. Een hoger percentage leidt niet tot materiele afwijkingen ten aanzien van de waardering van de grondexploitaties.
Opbrengst-stijging			●			Het college rekent net als in 2020 met een opbrengstenstijging in de projecten. Gezien de huidige vastgoedmarkt en de gerealiseerde stijging in de grondprijzen in de laatste twee jaar, achten wij een opbrengstenstijging van 2% reëel.
Gehanteerde programmering			●			De programmering van de grondexploitaties is gebaseerd op actuele marktomstandigheden, interne en externe adviezen, onderzoeken en politieke uitgangspunten ten aanzien van woningbouw en werkgelegenheid. Wij achten de op marktinformatie gebaseerde inschatting voor de programmering evenwichtig op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Verkoopprijzen			●			De prijzen zoals ingerekend in de grondexploitaties zijn veelal gebaseerd op marktinformatie, taxaties of onderliggende contracten. Wij achten voor 2021 de gehanteerde prijsstelling, zoals opgenomen in de door ons gecontroleerde projecten, voldoende onderbouwd. Tijdens de controle van de grondverkopen hebben we geconstateerd dat de gerealiseerde prijzen overeenkwamen met de vastgestelde grondprijzen.

De jaarrekening voldoet aan het BBV – beperkte controleverschillen zijn allen gecorrigeerd

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2021 aanvaardbaar zijn en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria geschikt.

Bij onze controle hebben wij slechts een beperkt aantal bevindingen geconstateerd. Deze hadden met name betrekking op een enkele herrubricering in de balans en de verwerking van een tweetal verliesvoorzieningen binnen de grondexploitaties. Het feit dat sprake is van beperkte controleverschillen, geeft een indicatie dat de financiële administratie en het afsluitingsproces op een goede wijze zijn ingericht en uitgevoerd. Dit is een compliment voor de inzet en werkzaamheden van de betrokken medewerkers tijdens de jaarafsluiting.

Er is geen sprake van materiële ongecorrigeerde controleverschillen.

Schattingen binnen het domein bedrijfsvoering zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2021 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
	Controleverschil	*Voorzichtig*	*Evenwichtig*	*Optimistisch*	*Controleverschil*	
Waardering financiële vaste activa			●			We hebben de waardering van uw financiële vaste activa in detail gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van de kapitaalverstrekking en in het bijzonder de effectenportefeuille evenwichtig tot stand zijn gekomen.
Waardering (im)materiële vaste activa			●			We hebben vastgesteld dat Gemeente Leudal de nota activabeleid heeft nageleefd. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn afgestemd op de economische levensduur van de (im)materiële vaste activa en daarmee aanvaardbaar. Er zijn daarnaast geen indicaties op bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde uitgangspunten evenwichtig zijn.
Waardering debiteuren			●			Debiteuren zijn juist gewaardeerd in de jaarrekening. De omvang van de voorzieningen voor oninbaar geachte debiteuren is op consistente wijze bepaald.
Voorzieningen			●			Voorzieningen zijn juist en volledig gevormd in de jaarrekening 2021. Aan alle voorzieningen liggen actuele beheer-/onderhoudsplannen ten grondslag.

Baten, lasten en balansmutaties zijn rechtmatig verantwoord in de jaarrekening

Begrotingsrechtmatigheid

Een onderdeel van onze rechtmatigheidscontrole betreft de naleving van het budgetrecht van de raad. Overschrijdingen zijn in sommige gevallen onrechtmatig. Op basis van de Financiële verordening informeert het college de raad als ze verwacht dat de lasten van een programma de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een programma de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden.

Wij hebben geconstateerd dat er in de jaarrekening een gedegen analyse is opgenomen van de budgetoverschrijdingen per programma, inclusief conclusievorming ten aanzien van de rechtmatigheid van de overschrijdingen. Tevens is een afzonderlijke analyse opgenomen van de overschrijding van de (restant)kredieten. Kijkend naar de lastenoverschrijdingen per programma, merken we op dat voor de programma's "P02 – Leefomgeving" en "P03 – Voorzieningen" sprake is van een begrotingsoverschrijding. Deze leiden niet tot begrotingsonrechtmatigheden. Wij kunnen ons vinden in de conclusievorming door het college voor beide overzichten.

Voor meer details verwijzen wij naar het hoofdstuk "Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid" in de jaarrekening.

Het begrotingscriterium is nageleefd door gemeente Leudal.

Geen onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de controle van de Europese aanbestedingen

In tegenstelling tot vorig jaar hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd naar aanleiding van de controlewerkzaamheden ten aanzien van de Europese aanbestedingsregels. In 2020 rapporteerden wij nog wel enkele aanbestedingsonrechtmatigheden. Deze hadden voornamelijk te maken met doorlopende lasten uit voorgaande jaren. Van dergelijke lasten is in 2021 geen sprake meer. Van alle onrechtmatigheden uit 2020 hebben wij vastgesteld dat deze in 2021 niet nog eens leiden tot onrechtmatigheden. De lasten in 2021 met betrekking tot deze crediteuren hebben in 2021 alsnog geleid tot een hernieuwde aanbesteding ofwel zijn lager dan onze rapporteringstolerantie.

De controle van de aanbestedingen op basis van de uitgevoerde spend analyse over de jaren 2018 tot en met 2021 is gedegen voorbereid door de ambtelijke organisatie. Over 2021 hebben wij geen nieuwe onrechtmatigheden gesignaleerd.

We hebben enkel werkzaamheden verricht om vast te stellen dat de Europese aanbestedingen rechtmatig hebben plaatsgevonden. Deze werkzaamheden richten zich op de juistheid (zijn de Europese aanbestedingen rechtmatig doorlopen) en volledigheid (zijn alle opdrachten Europees, die ook aanbesteed hadden moeten worden) van de Europese aanbestedingen. We hebben geen werkzaamheden verricht ten aanzien van het voldoen aan het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid.

De financiële positie is op hetzelfde niveau gebleven

In de grafiek op de volgende pagina is een overzicht opgenomen van de kengetallen die verplicht in de jaarrekening van Leudal moeten worden opgenomen. Uit het overzicht blijkt dat de financiële positie van Leudal over de hele breedte op hetzelfde niveau is gebleven.

De ratio's hebben wij afgezet tegen de ratio's over 2020, maar ook tegen de cijfers van gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners en de provincie Limburg (situatie 2020). Onze belangrijkste observaties ten aanzien van de ratio's zijn:

- De (gecorrigeerde) netto schuldquote is vergelijkbaar met gemeenten van vergelijkbare omvang (20.000-50.000 inwoners) en in vergelijking met het gemiddelde in de provincie Limburg. Hoe lager de netto schuldquote, hoe beter de financiële positie is. Ten opzichte van 2020 is de financiële positie op dit aspect gelijk gebleven.
- In vergelijking met de andere gemeenten in Nederland en de gemeenten in de provincie Limburg is de solvabiliteit hoger. Ook dit is positief. Het toont immers aan dat Leudal voldoende eigen vermogen heeft om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is iets gestegen ten opzichte van 2020.
- Het relatieve belang van de grondexploitaties in de totale exploitatie van de gemeente is ook gelijk gebleven. Een laag percentage is positief, aangezien verondersteld wordt dat met grondexploitaties verhoogde risico's gepaard gaan.
- De belastingcapaciteit is wel gestegen van 94% in 2020 naar 98% in 2021, maar is wel nog lager in vergelijking met gemeenten met een vergelijkbare omvang en met andere gemeenten in Limburg. Een percentage meer dan 100% geeft aan dat er geen mogelijkheid is eventuele (structurele) tekorten in de begroting te dekken met hogere belastingtarieven.
- Ten slotte is ook de structurele exploitatieruimte in vergelijking met 2020 gelijk gebleven (1%). Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedekt door structurele baten. Het percentage over 2021 ligt iets lager dan het gemiddelde van andere gemeenten in Limburg.

Belangrijkste boodschappen

Oordeel bij de jaarrekening

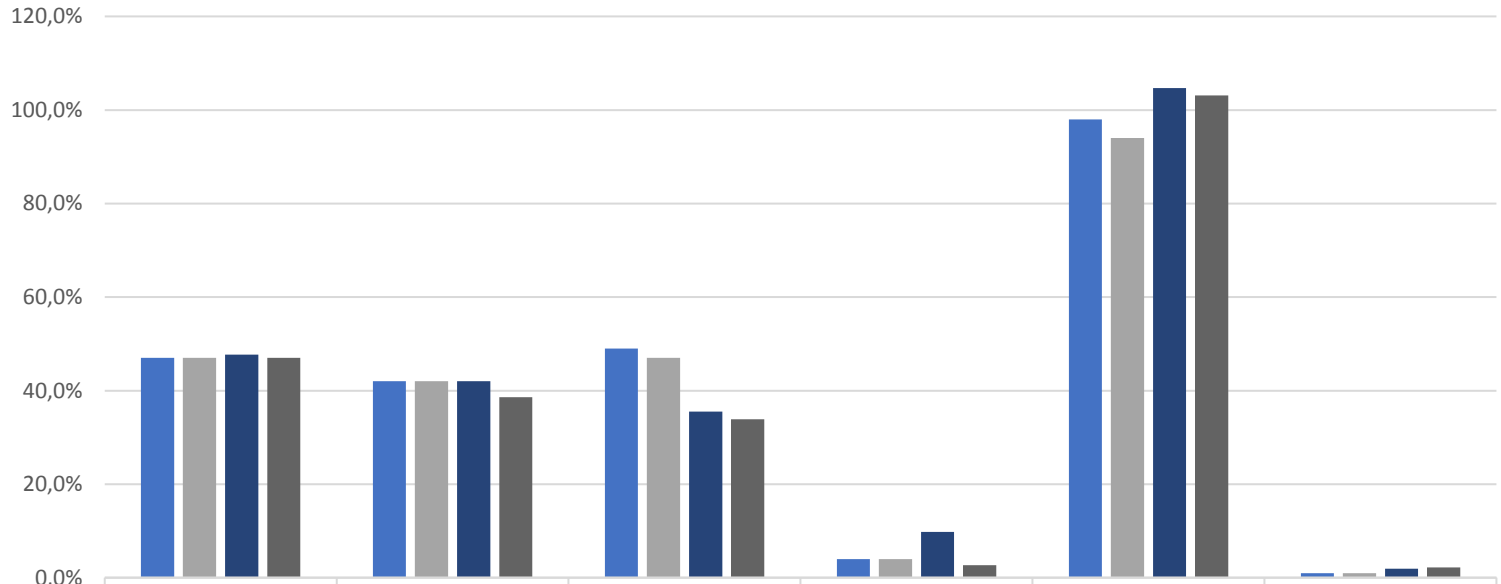
Oordeel
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico's)

Ontwikkelingen voor uw organisatie

Bijlagen

Detailbevindingen jaarrekening | Sociaal domein | Fysiek domein | Resultaten bedrijfsvoering | Rechtmatigheid | Financiële positie

Lasten per inwoner

	Netto schuldquote	Netto schuldquote gecorrigeerd	Solvabiliteit	Grondexploitatie	Belastingcapaciteit	Structurele exploitatieruimte
Leudal 2021	47,0%	42,0%	49,0%	4,0%	98,0%	1,0%
Leudal 2020	47,0%	42,0%	47,0%	4,0%	94,0%	1,0%
Gemeenten 20.000-50.000 inwoners	47,7%	42,0%	35,5%	9,8%	104,7%	1,9%
Provincie Limburg 2020	47,0%	38,6%	33,9%	2,7%	103,1%	2,2%

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

De bezoldiging van uw topfunctionarissen (WNT) is juist en volledig verantwoord

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de WNT-verantwoording in uw jaarstukken.

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)	
Aantal topfunctionarissen	U heeft twee topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2021. In 2020 waren dat er nog drie vanwege de verantwoording van de loco-secretaris.
Aard dienstverband	De griffier en gemeentesecretaris hebben beiden een arbeidsovereenkomst.
Ontslagvergoeding	U heeft in 2021 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens van € 75.000 uitgekeerd.

Controleverklaring Gemeente Leudal bevat paragraaf inzake overige aangelegenheden anticumulatiebepaling WNT

Met ingang van 2018 geldt een nieuwe WNT-regel voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepaling regelt dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij geen controle uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatiebepaling. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: https://www.topinkomens.nl

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Geen bevindingen in de Sisa-bijlage

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage. Op de volgende pagina hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering in jaarrekening 2021 weergegeven.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2021 zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de tabel op de volgende pagina hebben wij onze bevindingen opgenomen naar aanleiding van de controle van de SiSa-bijlage.

Rapportering over Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)

De Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2021 schrijft voor dat de accountant de opzet, bestaan en werking van het beleid tegen misbruik en oneigenlijk gebruik van de Tozo van een gemeente toetst en hierover rapporteert in het verslag van bevindingen over 2021.

Als accountant van Gemeente Leudal hebben wij de opzet, bestaan en werking van het M&O-beleid Tozo van Gemeente Leudal gecontroleerd en vastgesteld dat er bij Gemeente Leudal sprake is van een toereikend M&O-beleid Tozo. Wij hebben vastgesteld dat er sprake is van een M&O-beleid, waaronder een plan van aanpak met betrekking tot de opvolging van signalen vanuit het Inlichtingenbureau.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Toelichting op SiSa-bijlage 2021 (1)

Naam specifieke uitkering	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in *€ 1.000)	Toelichting fout/onzekerheid
JenV A10 – Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
JenV A12B – Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
FIN B2 - Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
FIN C1 - Regeling specifieke uitkering Reductie Energieverbruik	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
FIN C32 - Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
FIN C43 - Regeling reductie energiegebruik woningen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
BZK C62 – Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en gedupeerden door de toeslagenaffaire.	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
OCW D8 – Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
OCW D14 – Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
IenW E3 – Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
IenW E20 – Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
IenW E27B – Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Toelichting op SiSa-bijlage 2021 (2)

Naam specifieke uitkering	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in *€ 1.000)	Toelichting fout/onzekerheid
IenW F9 – Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G2 – Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G3 – Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G4 - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
SZW G12 – Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H4 - Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H8 – Regeling Sportakkoord 2020-2022	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H9B - Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H12 – Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing
VWS H16 – Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	N.v.t.	N.v.t.	Niet van toepassing

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Bevindingen en aanbevelingen uit onze managementletter hebben geleid tot concrete acties

Status bevindingen en aanbevelingen voorgaand jaar

In voorgaande rapportages (managementletter en accountantsverslag) hebben wij bevindingen en aanbevelingen aan u gerapporteerd. Deze bevindingen en aanbevelingen worden door u samengevat in een voortgangsrapportage, welke ieder kwartaal besproken wordt binnen het managementteam. Hierdoor houdt u als organisatie grip op de aanbevelingen van de accountant.

Van de 10 processen/onderwerpen waarbij vorig jaar bevindingen zijn geconstateerd, heeft u per heden van 6 proces/onderwerp de bevindingen opgevolgd. Daarnaast bent u met de overige aanbevelingen gestart met de opvolging ervan. Wij verwijzen naar bijlage ‘Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren’ voor de gedetailleerde status van de openstaande bevindingen en aanbevelingen. In het accountantsverslag over 2020 hebben wij geconstateerd dat 6 aanbevelingen uit voorgaande jaren zijn opgevolgd. Deze hebben wij niet meer opgenomen in deze managementletter.

Wij hebben de status in kaart gebracht met behulp van de controlememoranda per proces van de VIC, de bespreking hiervan met uw adviseur AO/IC en de uitgevoerde werkzaamheden tijdens de interim-controle 2021 en jaareindecontrole 2021.

IT audit

Artikel 2:393, lid 4 BW vereist dat we een reflectie geven op de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking voor zover deze relevant is voor de jaarrekeningcontrole. Bij onze IT-audit controleren wij de betrouwbaarheid en continuïteit van de kritische applicaties (zoals Civision Middelen) voor de jaarrekeningcontrole inclusief de relevante IT infrastructuur en databases.

Wij hebben geen zaken aan u te melden die een impact hebben op onze jaarrekeningcontrole. In de bijlagen hebben wij een update opgenomen van de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de IT audits van voorgaande jaren en de opvolging van deze punten per heden.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude

Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid zijn afgezet tegen de kans en de impact.
- Frauderisico besproken met de ambtelijke organisatie en uw VIC-functie.
- Beoordeeld of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding gaven tot een verhoogd risico.
- Beoordeeld of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties.
- Controle van ongebruikelijke boekingen (boekingen buiten het normale proces om) in uw administratie (memoriaalboekingen).
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties.
- Controle van uitgaande betalingen.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bijzonderheden voortgekomen.

Beheersing van frauderisico's krijgt aandacht. U beschikt over een frauderisicoanalyse

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre het frauderisico intern beheerst wordt. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

Aspect	Oordeel
Bewustzijn	Er is voldoende aandacht binnen de organisatie voor het risico op fraude.
Risicoanalyse	De gemeente beschikt over een frauderisicoanalyse. Deze is recentelijk geactualiseerd.
Preventieve maatregelen	In de eerste lijn zijn in opzet over het algemeen voldoende richtlijnen en functiescheidingen aanwezig om een fraude van materieel belang te voorkomen.
Detectieve maatregelen (controle door de VIC)	Er zijn in 2021 enkele controlewerkzaamheden, gericht op fraude, uitgevoerd door uw organisatie.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Rechtmatigheidsverantwoording
Impact op uw organisatie
Speerpunten
Bijlagen

Actuele ontwikkelingen met effect op uw organisatie

Kadernota rechtmatigheid 2022 gepubliceerd

De commissie BBV geeft via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden. De kadernota rechtmatigheid wordt door de commissie BBV geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de jaarrekening 2022 is hier aanleiding toe indien de voorgenomen wetswijziging, waarin het afgeven van een verklaring over de rechtmatigheid bij decentrale overheden wordt geregeld, tijdig wordt afgerond. Met ingang van het verslagjaar 2022 wordt dan de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant. De Kadernota rechtmatigheid 2022 gaat dan ook gelden vanaf begrotingsjaar 2022 indien bovengenoemde wetswijziging tijdig wordt afgerond.

Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021

Ook voor de jaarrekening 2021 is er voor de Commissie BBV aanleiding geweest om de Kadernota rechtmatigheid te actualiseren, omdat een aantal onderdelen uit de Kadernota rechtmatigheid 2022 los staan van de voorgenomen wetswijziging per 2022. De commissie heeft besloten dat deze onderdelen als addendum op de kadernota rechtmatigheid 2018 worden gepubliceerd. Met deze punten is in de jaarrekening 2021 van Gemeente Leudal reeds rekening gehouden.

Notitie paragraaf Bedrijfsvoering gepubliceerd

De paragraaf bedrijfsvoering is sinds de introductie van het Besluit begroting en verantwoording in 2004 een verplichte paragraaf in de begroting en het jaarverslag. In deze paragraaf moet ‘ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering’ worden gegeven. Deze formulering geeft veel ruimte om gemeente-specifiek invulling te geven aan deze paragraaf. Het bleek dat er een brede behoefte was aan een nadere duiding van de inhoud en reikwijdte van de paragraaf bedrijfsvoering. Daarom heeft de commissie BBV besloten om naast de actualisatie van de Kadernota rechtmatigheid een Notitie paragraaf bedrijfsvoering op te stellen.

In de notitie gaat de commissie BBV in op de eisen die gesteld worden aan de paragraaf bedrijfsvoering. Ook doet ze een aantal aanbevelingen en stellige uitspraken om deze paragraaf verder te optimaliseren. De stellige uitspraken die in de nieuwe notitie staan zijn:

1) In de paragraaf bedrijfsvoering wordt, op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad, aanvullende informatie opgenomen over de individueel geconstateerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording;

2) In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijft het college welke actie het onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

3) Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van de bepalingen in de Wet Fido en bijhorende regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

De Notitie paragraaf bedrijfsvoering gaat in per 2022, waarbij de commissie wel aantekent dat de stellige uitspraken en aanbevelingen die geen directe relatie hebben met het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording ook eerder toegepast mogen worden.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Rechtmatigheidsverantwoording
Impact op uw organisatie
Speerpunten
Bijlagen

Actuele ontwikkelingen met effect op uw organisatie

Rechtmatigheidsverantwoording wederom uitgesteld

Aangezien de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vorige jaar tot nader order is uitgesteld, hebben wij ook over het boekjaar 2021 een oordeel gegeven over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Op 8 juni 2022 is bekend geworden dat de invoering rechtmatigheidsverantwoording wederom is uitgesteld, ditmaal tot het begrotingsjaar 2023. De reden hiervoor is dat de behandeling van het wetsvoorstel dat aan de rechtmatigheidsverantwoording ten grondslag ligt, lang heeft geduurd.

Dit betekent dat over het boekjaar 2023, en dus niet over 2022, voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven moet worden. Desalniettemin adviseren wij om in 2022 proef te draaien zodat er nog voldoende tijd is om, waar nodig, aanpassingen en verbeteringen door te voeren

Ondertussen werkt de Sectorcommissie Decentrale Overheden van het NBA aan de nieuwe Notitie Accountantscontrole van de rechtmatigheids-verantwoording bij decentrale overheden. Deze notitie zal raadsleden, collegeleden, ambtenaren en accountants meer inzicht en geven welke werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden om tot een toereikende (onderbouwde) rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Status opvolging aanbevelingen

Update over onze communicatie met u

Als Qconcepts vinden wij het van belang u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle hebben gerapporteerd. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie op grond van onze controlestandaarden	Planning	Management-letter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van Qconcepts	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Gecorrigeerde en niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de entiteit			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's	●	●	●

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Status opvolging aanbevelingen

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Conform onze beroeps- en gedragsregels dient een accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden onafhankelijk te zijn van zijn cliënt. Deze regels hebben zowel betrekking op de soort dienstverlening als de persoon die de dienstverlening uitvoert. De regels zijn daarnaast afhankelijk van de omvang en de soort klant. Qconcepts heeft deze regels ook geïncorporeerd in haar beleid en bedrijfsvoering.

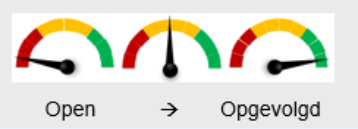
Wij hebben gedurende het jaar geen onafhankelijkheidsissues geconstateerd en bevestigen dat we deze onafhankelijkheidsvereisten hebben nageleefd.

Onze urenbesteding wordt beïnvloed door enkele aanvullende werkzaamheden

Op het tijdstip van het schrijven van dit accountantsverslag hebben wij inmiddels 330 uur besteed aan de jaarrekeningcontrole 2021 van Gemeente Leudal. Met de nog te verwachten uren in het kader van de controle verwachten wij de begrote 358 uur te overschrijden. De belangrijkste reden hiervoor betreft de tijdsbesteding ten aanzien van de veelheid aan aanvullende SiSa-regeling in 2021. De overige controlewerkzaamheden ronden wij naar verwachting binnen budget af. Dit is naar onze mening het gevolg van de goede afspraken en samenwerking tussen de teams van Gemeente Leudal en Qconcepts.

	Gepland	Gerealiseerd
Partner	82	PM
Manager	102	PM
Senior Professional	174	PM
Totale uren	**358**	**PM**

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Status opvolging aanbevelingen

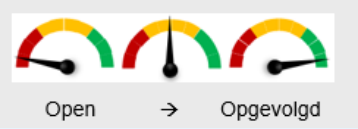

Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren

Aspect	Bevinding en opvolging
IT-audit 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** In de management letter en accountantsverslag van voorgaande jaren zijn meerdere bevindingen en aanbevelingen opgenomen welke voortkomen uit de uitgevoerde IT-audits. De bevindingen en aanbevelingen uit voorgaande jaren inzake IT betreffen de volgende: - Logische toegangsbeveiliging en gebruikersbeheer van Civision bij in- en uitdiensttreding van personeel - Documentatie intern uitgevoerde IT-controles; - Formele vastlegging van uitgevoerde procedures en besprekingen ten aanzien van de IT omgeving; - Jaarlijkse aandacht voor gedegen IT-risicoanalyse; - 15 gebruikers hebben volledige toegang in Civision Middelen (CMD); - Instellingen productieomgeving dienen te worden aangescherpt; - Logging op tabellen in CMD is uitgeschakeld; - Inloginstellingen binnen CMD zijn zwak geconfigureerd. **Opvolging** De aanbevelingen zijn deels opgevolgd in 2021. De GAP-analyse is in 2021 niet uitgevoerd. Gezien de aanbesteding voor een nieuwe financiële applicatie is voor de huidige omgeving geen autorisatiematrix meer opgesteld. Het aantal gebruikers met volledige toegang in CMD is gereduceerd tot slechts drie gebruikers. Inloginstellingen zijn eveneens verbeterd in 2021.

Aspect	Bevinding en opvolging
Fraude risicoanalyse 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** Wij bevelen aan om: - de frauderisicoanalyse te actualiseren; - bij het opstellen van de diverse P&C-documenten zichtbaar te refereren aan de frauderisicoanalyse; - de in de frauderisicoanalyse beschreven (interne) beheersingsmaatregelen 'verbijzonderd' te toetsen. **Opvolging** De frauderisicoanalyse is ondervangen door het opnemen van de risico's in de controlememoranda. Dit wordt jaarlijkse geactualiseerd en de beheersingsmaatregelen worden verbijzonderd getoetst. De organisatie heeft op dit punt goede stappen gezet. Dit betreft een doorlopend proces waarvan wij tijdens de interim-controle de voortgang opnieuw zullen beoordelen. De bevinding / aanbeveling is in voldoende mate opgevolgd.
Secretarie-leges 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** Wij hebben opgemerkt dat de controle van de ingevoerde tarieven 2020 pas heeft plaatsgevonden op 10-4-2020 in plaats van aan het begin van boekjaar 2020. Wij adviseren u deze controle direct aan het begin van het nieuwe jaar uit te voeren om foutieve tarieven te voorkomen. **Opvolging** Wij hebben geconstateerd dat de ingevoerde legestarieven 2021 direct aan het begin van boekjaar 2021 gecontroleerd zijn. De bevinding/aanbeveling is dus opgevolgd.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Status opvolging aanbevelingen

Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren

Aspect	Bevinding en opvolging
Controle rechtmatigheid inkopen (aanbeste-dingen) 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** De werkzaamheden rondom aanbestedingen zijn belangrijk met het oog op de rechtmatigheids-verantwoording. Wij signaleren enkele aandachtspunten. Wij adviseren u zorg te dragen dat deze controle tijdig en overeenkomstig de SDO-notitie "Uitvoering van de controle op aanbestedingsrechtmatigheid" wordt uitgevoerd. Daarnaast adviseren wij u om, mede gezien de complexiteit, een 4-ogen principe toe te passen bij deze controle. Als laatste bevelen wij aan om deze inkoopanalyse ten minste tweemaal per jaar uit te voeren. **Opvolging** U heeft de frequentie van de controle conform onze aanbeveling uitgebreid naar tweemaal per jaar. Ten aanzien van het aanbestedingsproces constateren wij dat uw organisatie verdere stappen heeft gemaakt om de rechtmatigheid van uw inkopen aan te kunnen tonen. Zo bent u dus gedurende het jaar al gestart met de controle op de aanbestedingen waardoor u in een vroeg stadium inzicht hebt in eventuele onrechtmatigheden binnen dit proces. Bevindingen uit uw controle zijn vastgelegd in een interne controlememo. Ook met de overige aanbevelingen bent u voortvarend gestart met de opvolging ervan. Een en ander heeft geleid tot een gedegen analyse met betrekking tot de aanbestedingen over 2018 tot en met 2021. Wij hebben gebruik kunnen maken van uw analyse en hebben slechts beperkt aanvullende werkzaamheden uitgevoerd.

Aspect	Bevinding en opvolging
Participatie-wet 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** Wij adviseren de financiële impact van de geconstateerde fouten naar aanleiding van de verrichte dossiercontroles op de sociale uitkeringen in het vervolg aan de rapportage van de VIC toe te voegen. Daarnaast bevelen wij u aan om het aantal deelwaarnemingen door de VIC-functie in te perken om zodoende ook meer tijd vrij te maken voor de controles binnen andere processen. Voorwaarde hiervoor is wel dat de financiële omvang van de bevindingen niet leidt tot een materiele fout in de jaarrekening. **Opvolging** De over 2021 uitgevoerde interne controlewerkzaamheden (dossiercontroles) met betrekking tot de sociale uitkeringen hebben niet geleid tot bevindingen. Deze nieuwe aanpak is in onze ogen gedegen ingericht. De aanbeveling is hiermee opgevolgd.
Prestatie-levering inkopen 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** U heeft de interne beheersingsmaatregel geïmplementeerd dat een ''prestatie-akkoord-verklaarder'' (PAV-er) inkoopfacturen digitaal dient te autoriseren nadat hij/zij heeft vastgesteld dat de gefactureerde prestatie ook daadwerkelijk is geleverd. In de praktijk constateren wij dat dit enkel gebeurt aan de hand van bijvoorbeeld een offerte of opdrachtbevestiging. Door deze werkwijze resteert het risico dat de gefactureerde prestatie helemaal niet geleverd is. Wij adviseren u om de PAV-er de daadwerkelijke levering van de prestatie vast te stellen en dit kort te documenteren binnen het autorisatieproces.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Status opvolging aanbevelingen

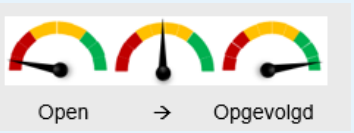

Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren

Aspect	Bevinding en opvolging
Vervolg	Om de administratieve lasten, die hiermee gemoeid zijn, niet onevenredig te laten oplopen, stellen wij een groeiproces voor, waarbij ten minste bij de representatieve deelwaarneming door de VIC-functie evident dient te blijken dat de onderliggende prestatie ook daadwerkelijk is geleverd. Wij bevelen aan om in dit kader kennis te nemen van de BADO-notitie “Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheden” en het beleid rondom de documentatie van inkoopprestaties waar mogelijk aan te scherpen. **Opvolging** Aan de hand van onze review op de door u verrichte interne controlewerkzaamheden ten aanzien van inkoopfacturen, hebben wij vergelijkbare bevindingen geconstateerd, namelijk dat bij de prestatie-akkoordverklaring door de PAV-ers niet altijd zichtbaar bewijs van prestatielevering is gedocumenteerd. Wij hebben echter wel aanvullende controledocumentatie ontvangen waaruit blijkt dat de prestaties daadwerkelijk geleverd zijn. Wij adviseren u om blijvend aandacht te vragen binnen de organisatie ten aanzien van het proces rondom het vaststellen van de prestatielevering van inkopen en het beleid hieromtrent ook expliciet vast te leggen. De organisatie onderzoekt in hoeverre de BADO-notitie ‘vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen’ onderdeel kan worden van het vast te leggen beleid.

Aspect	Bevinding en opvolging
Subsidie-verstrekkingen 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** Binnen het proces subsidieverstrekkingen wordt door de medewerkers van de betrokken afdeling niet structureel gewerkt met checklisten waaruit blijkt dat aan de geldende subsidievoorwaarden is voldaan. De controle hierop vindt hierbij achteraf plaats door de VIC-functie. Het risico bestaat hierdoor dat subsidies aan de voorkant onrechtmatig verstrekt worden. Wij adviseren u om per subsidieregeling een checklist te hanteren waarmee aangetoond kan worden dat aan de subsidievoorwaarden is voldaan. **Opvolging** De VIC heeft ten tijde van de interim-controle en pre-final werkzaamheden uitgevoerd inzake subsidieverstrekkingen aan zowel professionele als niet-professionele instellingen.
WMO 	**Bevinding/aanbeveling ML/ACV 2020 en eerder** Ten aanzien van het proces WMO merken wij op dat er binnen de ‘lijn’ ruim voldoende besluiten worden getoetst door de kwaliteitsmedewerkers; overeenkomstig onze constatering bij het proces Participatiewet. Deze controles zijn voor ons echter niet voldoende zichtbaar. Wij bevelen aan om net als voorgaande jaren ook een verbijzonderde controle op de WMO-verstrekkingen uit te voeren.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Status opvolging aanbevelingen

Status bevindingen / aanbevelingen rapportages voorgaande jaren

Aspect	Bevinding en opvolging
Vervolg	**Opvolging** De over 2021 uitgevoerde interne controlewerkzaamheden (dossiercontroles) met betrekking tot de WMO hebben niet geleid tot bevindingen. Deze nieuwe aanpak is in onze ogen gedegen ingericht. De aanbeveling is hiermee opgevolgd.
VIC 	**Bevinding ML 2021** Wij merken op dat de VIC werkzaamheden niet altijd volledig gereed zijn voor aanvang van onze (interim-) controle. Dit wordt veroorzaakt doordat nog vragen openstaan binnen de organisatie. Hierdoor kunnen wij onze (interim-) controle minder efficiënt uitvoeren. Tijdens de interim-controle 2021 hebben wij geconstateerd dat met name ten aanzien van de processen inkopen en omgevingsvergunningen de VIC werkzaamheden nog niet volledig waren afgerond en nog vragen openstonden. De gedurende de interim-controle openstaande vragen zijn overigens beantwoord, waardoor de interim-controle tijdig kon worden afgerond. Wij verzoeken de VIC om de werkzaamheden volledig gereed te hebben voor aanvang van de start van onze (interim-)controle. **Opvolging** De openstaande interne controlewerkzaamheden zijn voorafgaand aan de jaareindecontrole afgerond. Wij zullen de tijdigheid van de verrichte interne controlewerkzaamheden toetsen tijdens de interim-controle 2022.

Aspect	Bevinding en opvolging
Lonen en salarissen 	**Bevinding ML 2021** De controle van de maandelijkse mutatieverslagen worden wel nog uitgevoerd door de 2 medewerkers salarisadministratie, echter deze controle vindt sinds Covid-19/thuiswerken niet meer zichtbaar plaats. Wij adviseren u om deze controle meer zichtbaar uit te voeren, waardoor aangetoond kan worden dat de maandelijkse salarismutaties juist en rechtmatig verloond worden. **Opvolging** Wij zullen deze werkzaamheden toetsen als onderdeel van de interim-controle 2022.

Qconcepts

Reitscheweg 45
5232 BX ‘s-Hertogenbosch
t +31 (0)73 - 61 32 510
e info@qconcepts.nl
i qconcepts.nl